

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Міжнародного гуманітарного
університету д.ю.н., професор

Костянтин ГРОМОВЕНКО

«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 8. ЛОГІКА

Галузь знань	<u>05 Соціальні та поведінкові науки</u>
Спеціальність	<u>053 Психологія</u>
Назва освітньої програми	<u>Психологія</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>

Одеса - 2024 рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін протокол № 1 від 29 серпня 2024 року

Розробники і викладачі	Контактний телефон	E-mail
професор кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін, доктор філософських наук, професор Петінова Оксана Борисівна	0979787081	oksanapnpu@gmail.com

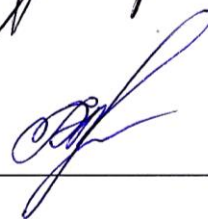
Завідувач кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін
д.мист., доцент

Анжеліка ТАТАРНИКОВА

Гарант освітньої програми
д.п.н., професор

Світлана ЄРМАКОВА

Узгоджено
Начальник навчального відділу

Лариса РАЙЧЕВА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3 загальна кількість годин – 90	Галузь – <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> Спеціальність – <u>053 Психологія</u>	обов'язкова	
		Рік підготовки:	
		4-й	5-й
		Семестр	
		8-й	10-й
Мова навчання – українська	Рівень вищої освіти – <u>перший (бакалаврський)</u> <u>рівень</u>	Лекції	
		12 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	6 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота та індивідуальні завдання	
		42 год.	80 год.
		Вид контролю:	
		залік	залік

Дисципліна «Логіка» закладає основи для формування компетенцій, необхідних у професійній діяльності та повсякденному житті, сприяє розвитку раціонального мислення і здатності ефективно взаємодіяти у суспільстві.

Метою викладення дисципліни «Логіка» є навчити здобувачів вищої освіти: аналізувати, оцінювати та обґрунтовувати твердження; розрізняти істинні та хибні аргументи, структурувати інформацію, будувати правильні умовиводи, виявляти логічні помилки у міркуваннях, розуміти та застосовувати формально-логічні закони і принципи, володіти методами логіки висловлювань і предикатів, застосовувати логіку у практичній діяльності і при дослідженні наукових проблем у психології.

Передумовами для вивчення дисципліни «Логіка» є засвоєння дисциплін: Математичні методи в психології, Експериментальна психологія, Історія психології.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Логіка» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формувати аргументовані висновки та рекомендації.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Навчальна дисципліна «Логіка» забезпечує досягнення програмних результатів навчання

(ПР), передбачених освітньою програмою:

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово для фахівців і нефаківців.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. Основні поняття та принципи логіки: структура логічного мислення, поняття висловлювань, предикатів, кванторів.
2. Формально-логічні закони: закони тотожності, несуперечності, виключеного третього, достатньої підстави.
3. Методи логічного аналізу: формалізація міркувань, побудова логічних схем, використання таблиць істинності.
4. Основи логіки висловлювань і предикатів: логічні оператори, правила побудови складних висловлювань, логічні моделі.
5. Практичне застосування логіки: використання логічних методів у розв'язанні прикладних задач, аналіз аргументацій.

Уміння:

1. Аналізувати висловлювання, визначати істинність або хибність простих та складних висловлювань.
2. Застосовувати формально-логічні закони, будувати обґрунтовані висновки та аргументи.
3. Використовувати методи формалізації, перекладати висловлювання природної мови у формальну логіку.
4. Створювати та аналізувати логічні моделі, будувати таблиці істинності, знаходити логічні зв'язки між елементами.
5. Оцінювати аргументацію, розпізнавати помилки в міркуваннях, спростовувати некоректні доведення.
6. Використовувати логіку у міждисциплінарному контексті, застосовувати логічні прийоми у філософії, інформатиці, правознавстві та інших галузях.

Навички:

1. Розпізнавання логічних зв'язків між елементами висловлювань.
2. Формулювання тверджень з використанням предикатів і кванторів.
3. Використання таблиць істинності для аналізу складних висловлювань.
4. Виявлення логічних помилок і некоректних доведень.
5. Критична оцінка істинності чи хибності висновків.
6. Використання законів тотожності, несуперечності, виключеного третього, достатньої підстави для обґрунтування позицій.
7. Використання методів дедукції, індукції, аналогії у різних контекстах.
8. Тестування гіпотез за допомогою логічних методів.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Предмет логіки та її практичне значення

Об'єкт і предмет логіки. Міркування як предмет вивчення логіки. Особливості мислення психолога. Чуттєве пізнання і абстрактне мислення. Логіка як наука. Структурні форми та закони правильного мислення як предмет логіки. Історичні етапи розвитку логічного знання. Формалізація як метод дослідження структури міркування. Логіка і мова. Мова як засіб вираження інформації. Порівняльна характеристика природної та формалізованої мов. Соціальна відповідальність та етика. Логічне моделювання мислення психолога. Перспективне уявне логічне моделювання як методологія побудови плану роботи психолога з клієнтом. Формальна логіка як важливий засіб мислення психолога. Обґрунтування власної позиції в наукових дослідженнях: методи і підходи. Роль аналізу літературних джерел у формуванні висновків наукових досліджень. Самостійність у дослідницькій діяльності: виклики та перспективи.

Тема 2. Поняття як форма мислення

Поняття та операції з ними. Зміст і обсяг поняття. Види понять за обсягом і змістом. Логічні відношення між поняттями. Культура спілкування. Місце понять у структурі процесу мислення. Синтетичні та аналітичні дефініції. Значення логіки дефініцій для психологічної теорії та практики. Види поділу: за видозміною ознаки, дихотомічний поділ. Правила та можливі помилки поділу. Поділ психологічних понять. Роль логіки класифікацій у психології. Постановка мети і завдань дослідження: алгоритм та приклади. Методика збору первинного матеріалу у наукових дослідженнях. Дотримання процедурності в наукових дослідженнях: стандарти та етика.

Тема 3. Судження

Судження як форма мислення. Прості судження. Категоричні судження та відношення між ними. Презентація та комунікація результатів досліджень. Структура елементарного висловлювання. Терміни висловлювання (суб'єкт і предикат). Стверджувальна (позитивна) і заперечна (негативна) зв'язки. Квантифікація висловлювань. Принципи формалізації складних суджень. Методика алгоритмічного встановлення валентності складного судження за допомогою семантичних таблиць (таблиць істинності). Поділ суджень за модальністю. Логічна та фактична (онтологічна) модальності. Основні категорії алетичної модальності: необхідність, можливість, випадковість. Усна презентація наукових результатів: правила успішного виступу. Письмове представлення результатів досліджень: від звіту до статті. Особливості комунікації з фахівцями та нефхівцями в контексті наукових результатів. Мистецтво ведення наукових дискусій та відстоювання власної позиції.

Тема 4. Закони логіки висловлювань

Мова логіки висловлювань і логіки предикатів. Прості та складні висловлювання. Приклади складних тверджень з предикатами і кванторами. Основні формально-логічні закони. Роль законів логіки у мисленні. Межі застосування закону тотожності. Парадокси й алогізми, зумовлені позапредметним дотриманням закону тотожності. Закон виключеного третього та бівалентна семантика традиційної логіки: сфера застосування та причини обмеженості. Альтернативні логічні системи, що компенсують дефіцит бівалентної семантики. Діалектика і формальна суперечливість. Онтологічні та формально-логічні суперечності. Використання закону несуперечності при побудові логічних «детекторів брехні». Дотримання законів логіки – необхідна умова ефективності професійної діяльності психолога.

Тема 5. Умовивід як форма мислення

Демонстративні та недемонстративні умовиводи: принципи розрізнення та логічні характеристики. Дедукція та редукція. Дедуктивні умовиводи. Простий категоричний силізм. Безпосередні умовиводи. Методологічні основи наукового пізнання. Індуктивні умовиводи. Індуктивні методи встановлення причинних зв'язків. Аналітичні та дослідницькі навички. Повна і неповна індукція як види редуктивних умовиводів. Скорочений силізм (ентимема); відновлення

силогізму з ентимеми. Складні силогізми (полісилогізми) та складноскорочені силогізми (сорити та епіхейреми). Логічний аналіз операцій мислення.

Тема 6. Логічні основи теорії аргументації

Доведення і спростування. Правила і помилки аргументації. Суперечка як спосіб пізнання істини. Суперечка, її види, прийоми ведення. Логічний сенс операції доведення. Захист і спростування в логіці. Безпосередня та опосередкована критика тези. Встановлення хибності тези шляхом прямого та непрямого спростування. Логічні правила та помилки, що відносяться до аргументів. Паралогізми і софізми. Логічні парадокси: причини виникнення і способи уникнення парадоксальності аргументації. Логічні засоби дослідження версій. Поняття верифікації та фальсифікації висловлювань. Причини непорозумінь при спілкуванні. Гіпотеза і версія.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	денна форма				Заочна форма			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		лекц.	практ	сам. роб.		лекц.	практ	сам. роб.
Тема 1. Предмет логіки та її практичне значення	16	2	6	8	16	2	-	14
Тема 2. Поняття як форма мислення	14	2	6	6	14	-	2	12
Тема 3. Судження	14	2	6	6	14	-	2	12
Тема 4. Закони логіки висловлювань.	16	2	6	8	16	2	-	14
Тема 5. Умовивід як форма мислення.	16	2	6	8	16	-	2	14
Тема 6. Логічні основи теорії аргументації	14	2	6	6	14	-	-	14
Усього годин	90	12	36	42	90	4	6	80
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК								

5. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Предмет логіки та її практичне значення Логіка як наука. Форми і закони мислення. Поняття формалізації. Основні принципи побудови формалізованих міркувань. Специфіка абстрактного мислення; його теоретична і практична значимість. Поняття про засоби мислення психолога.	6	-
2	Тема 2. Поняття як форма мислення Поняття та операції з ними. Зміст і обсяг поняття. Основні логічні прийоми формування понять: аналіз, синтез, порівняння, абстрагування, узагальнення.	6	2
3	Тема 3. Судження	6	2

	Судження як форма мислення. Прості судження та їх види. Істиннісні відношення між простими судженнями. Категоричні судження та відношення між ними. Основні різновиди логічного зв'язку простих висловлювань у рамках складних суджень.		
4	Тема 4. Закони логіки висловлювань. Мова логіки висловлювань і логіки предикатів. Прості та складні висловлювання. Закон тотожності. Закон виключеного третього. Закон несуперечності. Закон достатньої підстави.	6	-
5	Тема 5. Умовивід як форма мислення. Структура умовиводу. Поняття логічного виводу та логічного слідування. Дедуктивні умовиводи. Простий категоричний силогізм. Безпосередні умовиводи. Дедукція. Індуктивні умовиводи.	6	2
6	Тема 6. Логічні основи теорії аргументації Характерні риси аргументації. Види аргументації: емпірична та теоретична, дедуктивна та недедуктивна (правдоподібна), доказова та недоказова. Структура логічного доведення: теза, аргументи (підстави), демонстрація. Вимоги істинності, несуперечливості, достатності аргументів та автономності їх обґрунтування щодо тези, яка доводиться. Основні різновиди доведення: пряме та непряме. Суперечка як спосіб пізнання істини. Причини непорозуміння при спілкуванні. Гіпотеза і версія. Особливості аргументації наукових гіпотез.	6	-
	Всього	36	6

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи студентів щодо вивчення дисципліни «Логіка» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Предмет логіки та її практичне значення <i>Підготувати доповідь:</i> 1. Логічне моделювання мислення психолога. 2. Перспективне уявне логічне моделювання як методологія побудови плану	8	14

	роботи психолога з клієнтом. 3. Формальна логіка як важливий засіб мислення психолога 4. Обґрунтування власної позиції в наукових дослідженнях: методи і підходи. 5. Роль аналізу літературних джерел у формуванні висновків наукових досліджень.		
2	Тема 2. Поняття як форма мислення Розкрийте поняття як форму мислення. Охарактеризуйте основні властивості та ознаки понять. Визначте види понять за обсягом та змістом. Наведіть приклади конкретних понять з різних сфер знань (наука, право, філософія тощо). Практичне завдання: Виберіть три поняття з вашої професійної або навчальної сфери та визначте: їх обсяг та зміст. Види за логічною структурою (прості, складні, збірні, абстрактні тощо). Проаналізуйте зміст цих понять з точки зору логіки та поясніть, як вони впливають на мислення та комунікацію. Аналітичне завдання: Розгляньте логічні помилки, що можуть виникнути при неправильному формулюванні понять. Наведіть приклади логічних помилок з повсякденного життя або професійної діяльності. Запропонуйте способи уникнення цих помилок.	6	12
3	Тема 3. Судження Дайте визначення поняття "судження" як форми мислення. Охарактеризуйте структуру судження (суб'єкт, предикат, зв'язка). Розгляньте види суджень за: • Змістом (атрибутивні, реляційні, екзистенційні); • Формою (стверджувальні, заперечувальні); • Кількістю (загальні, часткові, одиничні); • Модальністю (проблематичні, асерторичні, аподиктичні). Розкрийте значення суджень у логічному мисленні та аргументації. Практичне завдання: Проаналізуйте наступні судження та визначте: • Вид судження за змістом, формою та кількістю. • Логічну структуру судження (суб'єкт, предикат, зв'язка). Приклади для аналізу: "Всі студенти склали іспит з логіки." "Деякі книги є цікавими для вивчення." "Життя на Марсі можливо існує." "Не всі учасники конференції підготували доповіді." Запропонуйте приклади суджень з власного досвіду або професійної сфери та проаналізуйте їх.	6	12
4	Тема 4. Закони логіки висловлювань. Розкрийте суть основних законів логіки висловлювань. Поясніть роль цих законів у логічному мисленні та формуванні правильних суджень: • Закон тотожності • Закон несуперечності • Закон виключеного третього • Закон достатньої підстави	8	14

	Практичне завдання: Наведіть приклади висловлювань, що демонструють кожен з логічних законів. Проведіть логічний аналіз наступних висловлювань та визначте, якому закону вони відповідають або суперечать: • "Якщо сьогодні йде дощ, то завтра буде сонячно." • "Не може бути так, щоб дощ йшов і не йшов одночасно." • "Цей предмет або чорний, або білий." • "Якщо студент старанно вчиться, то він успішно складає іспити." Визначте логічні помилки в наступних судженнях та поясніть, який закон порушено: • "Цей препарат одночасно безпечний і небезпечний." • "Якщо я вчуся, то не вчуся." • "Висловлювання є істинним або хибним одночасно." Поясніть, чому порушення законів логіки висловлювань призводить до логічних парадоксів.		
5	Тема 5. Умовивід як форма мислення. Дайте визначення поняття "умовивід" як форми мислення. Розкрийте структуру умовиводу (засновки та висновки). Охарактеризуйте основні види умовиводів: • Дедуктивні (від загального до конкретного) • Індуктивні (від конкретного до загального) • Аналогічні (на основі подібності) Поясніть, як умовиводи забезпечують логічний перехід від одного судження до іншого. Практичне завдання: Проаналізуйте наступні умовиводи та визначте їх вид: "Якщо всі студенти успішно склали іспит, то і Петро теж склав." "Кілька зразків води з озера містять забруднення. Отже, все озеро забруднене." "Ця картина схожа на роботи відомого художника, отже, вона може належати його пензлю." Розгляньте логічні помилки, що можуть виникнути при неправильному застосуванні умовиводів: 1. Хибна дедукція (помилковий перехід від загального до конкретного) 2. Неправомірна індукція (узагальнення на основі недостатніх даних) 3. Помилкова аналогія (застосування неповної подібності) Наведіть приклади помилкових умовиводів та поясніть, у чому полягає помилка. Запропонуйте способи уникнення помилок у процесі умовиводу. Проаналізуйте відомі історичні приклади умовиводів (наприклад, з наукових відкриттів або філософських трактатів) та поясніть їхню логічну структуру. Творче завдання: Обрати тему в межах дисципліни "Логіка" (наприклад, аналіз умовиводів, логічні парадокси, теорія аргументації). Розробити план дослідження та визначити джерела для збору матеріалу. Здійснити збір даних, аналізуючи літературні джерела, статті та інші матеріали. Застосувати логічні методи до зібраного матеріалу для визначення обґрунтованості аргументів. Оформити результати у вигляді наукового звіту з відповідними висновками.	8	14
6	Тема 6. Логічні основи теорії аргументації Дайте визначення поняття "аргументація" у логіці.	6	14

Розкрийте логічні основи теорії аргументації: • Структура аргументації (теза, аргументи, демонстрація). • Види аргументації: дедуктивна, індуктивна, аналогічна. • Основні принципи логічної аргументації (послідовність, несуперечність, обґрунтованість). Поясніть роль логіки в побудові ефективних аргументів. Практичне завдання: Проаналізуйте наступні аргументи та визначте їх вид: • "Якщо всі громадяни платять податки, то й Олександр також повинен платити податки." • "Усі вчені, яких я знаю, підтримують цю теорію. Отже, ця теорія правильна." • "Якщо ця квітка пахне так само, як та, то вони одного виду." Побудуйте власний приклад аргументації на будь-яку актуальну тему та визначте її вид. Складіть власну аргументацію на одну з тем: • "Соціальні мережі впливають на комунікацію серед молоді." • "Онлайн-навчання ефективніше за традиційне." • "Розвиток штучного інтелекту несе загрозу людству." Обґрунтуйте свою тезу, наведіть аргументи та проаналізуйте можливі контраргументи.		
Усього годин	42	80

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для екзамену	Для заліку
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%
підсумковий контроль	50%	

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, екзамен(залік)
--	--

Питання до заліку

1. Предмет логіки та її практичне значення
2. Логіка як наука
3. Обґрунтування власної позиції в наукових дослідженнях: методи і підходи.
4. Роль аналізу літературних джерел у формуванні висновків наукових досліджень
5. Самостійність у дослідницькій діяльності: виклики та перспективи
6. Форми і закони мислення
7. Поняття як форма мислення
8. Поняття та операції з ними
9. Зміст і обсяг поняття. Види понять за обсягом і змістом
10. Логічні відношення між поняттями
11. Постановка мети і завдань дослідження: алгоритм та приклади
12. Методика збору первинного матеріалу у наукових дослідженнях
13. Дотримання процедурності в наукових дослідженнях: стандарти та етика
14. Судження як форма мислення
15. Прості судження

16. Категоричні судження та відношення між ними
17. Усна презентація наукових результатів: правила успішного виступу.
18. Письмове представлення результатів досліджень: від звіту до статті.
19. Особливості комунікації з фахівцями та нефахівцями в контексті наукових результатів.
20. Мистецтво ведення наукових дискусій та відстоювання власної позиції
21. Закони логіки висловлювань
22. Мова логіки висловлювань і логіки предикатів
23. Прості та складні висловлювання
24. Приклади складних тверджень з предикатами і кванторами
25. Основні формально-логічні закони
26. Закон тотожності
27. Закон виключеного третього
28. Закон несуперечності
29. Закон достатньої підстави.
30. Роль законів логіки у мисленні
31. Культура комунікації: адаптація до культуральних особливостей співрозмовників.
32. Толерантність у професійній комунікації: принципи взаємодії з різними соціальними групами.
33. Розуміння та подолання бар'єрів у міжкультурному спілкуванні
34. Умовивід як форма мислення
35. Дедуктивні умовиводи
36. Простий категоричний силогізм
37. Безпосередні умовиводи
38. Дедукція
39. Методологічні основи наукового пізнання
40. Індуктивні умовиводи
41. Індуктивні методи встановлення причинних зв'язків
42. Логічні основи теорії аргументації
43. Соціальна відповідальність у професійній діяльності: практичні аспекти
44. Гуманістичні та демократичні цінності як основа професійної етики
45. Етична поведінка в професійній і громадській діяльності
46. Доведення і спростування
47. Правила і помилки аргументації
48. Суперечка як спосіб пізнання істини
49. Причини непорозумінь при спілкуванні

8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ
(поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

ЕКЗАМЕН

Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	30
Виконання завдань для самостійного опрацювання			

1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	10
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен			50
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **екзамен** (максимум 50 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 30 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переводу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 6;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 10 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переводу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 10- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переводу балів за підготовку середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 2.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2» - виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» - виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ЗА ЕКЗАМЕН (максимум 50 балів)

Рівень знань оцінюється:

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

- від 40 до 50 балів - студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки;
- від 30 до 40 балів - студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді;
- 20 - 30 балів - студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.
- 10 - 20 балів - володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;
- 0 - 10 балів - володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки.

ЗАЛІК

Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	60
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	20
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	20
Разом балів за поточний контроль			100
Загальний результат оцінювання			100

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **залік** (максимум 100 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 60 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 12;

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 20 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переводу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 20- балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переводу балів за підготовку середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2» - виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» - виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання студента мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що студент знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

9. КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Дербак А. Некласична логіка: навчально-методичні рекомендації (для студентів першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 033 «Філософія») / Анжеліка Дербак; Навчально-методична серія «КАФЕДРА ФІЛОСОФІЇ»; [Ужгород. нац. ун-т; Ф-т сусп. наук; каф. філософії]. Ужгород. 2023. 27 с.
2. Козаченко Н. Логіка: теорія, практика і самостійна робота : навч. посіб. Кривий Ріг : КДПУ, 2022. 119 с.
3. Лебедєв В. О. Логіка: конспект лекцій. Харків: УкрДАЗТ, 2013. 84 с.
4. Логіка. Тестові завдання для студентів денної форми навчання / Гудзенко-Александрук О.Г. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2013. 32 с.
5. Логіка наукового дослідження. Тестові завдання для студентів денної форми навчання / Гудзенко-Александрук О.Г. Луцьк: ПП Іванюк В.П., 2013. 24 с.
6. Логіка: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / В. Д. Титов, С. Д. Цалін, О. П. Невельська-Гордєєва та ін.; За заг. ред. проф. В. Д. Титова. Х.: Право, 2005. 208 с.

Допоміжна

1. Богдановський І. В. Тестові завдання з дисципліни “Логіка” (для бакалаврів). К.: МАУП, 2006. 24 с.
2. Конверський А. Є. Сучасна логіка (класична та некласична). Київ: Центр учбової літератури, 2017. 294 с.
3. Орендарчук Г.О. Логіка: Навчальний посібник для студентів економічних та юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів. Видання друге, перероблене і доповнене. Тернопіль: Астон, 2008. 272 с.
4. Пилипко Є. В. Курс лекцій «Логіка» (для студентів усіх форм навчання всіх спеціальностей). Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ, 2013. 94 с.
5. Структурно-логічні схеми. Таблиці. Опорні конспекти. Есе. Навчальні презентації: рекомендації до складання : метод. посіб. для студ. / уклад. : Л. Л. Бутенко, О. Г. Ігнатович, В. М. Швирка. Старобільськ, 2015. 112 с.
6. Толстов І. В. Філософія науки: конспект лекцій. Харків: УкрДУЗТ, 2015. 38 с.

Інформаційні ресурси

7. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. Електронні дані. Київ: НБУВ, 2013-2015. Режим доступу: www.nbuv.gov.ua
8. Електронний каталог Національної парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс]: Режим доступу: catalogue.nplu.org.
9. Український інститут інтелектуальної власності [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. Київ: УІПВ, 2017. Режим доступу: <http://www.uipv.org>